

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Cdo/223/2022
Identifikačné číslo spisu:	7815204276
Dátum vydania rozhodnutia:	27.03.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Nora Halmová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:7815204276.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne obchodnej spoločnosti Villette s. r. o., Ruská Nová Ves, Ruská Nová Ves č. 201, IČO: 45 975 396, zastúpenej advokátom, JUDr. Jánom Dorkinom, Rožňava, Námestie Baníkov 17/33, proti žalovanej Slovenskej republike, za ktorú koná Úrad geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky, Bratislava, Chlumeckého 2, o náhradu škody, vedenom na Okresnom súde Rožňava sp. zn. 5C/124/2015, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 29. júna 2022 č. k. 9Co/90/2021-501, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Košiciach z 29. júna 2022 č. k. 9Co/90/2021-501 z r u š u j e a v e c v r a c i a o d v o l a c i e m u s ú d u n a ď a ľ š i e k o n a n i e .

Odôvodnenie

1. Žalobkyňa sa podanou žalobou domáhala zaplatenia sumy 1 280.000 eur z titulu náhrady škody v zmysle zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 514/2003 Z. z.“) spočívajúcej v ušlom zisku vzniknutého na strane žalobkyne a náhrady trov konania. Okresný súd Rožňava (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom zo 17. decembra 2018 č. k. 5C/124/2015-282 vo veci rozhodol tak, že žalovanú zaviazal zaplatiť žalobkyni sumu 1 280.000 eur, trovy znaleckého dokazovania vo výške 199,50 eura a žalobkyni priznal nárok náhrady trov konania v rozsahu 100 %. Proti tomuto rozsudku podala žalovaná odvolanie. Krajský súd v Košiciach uznesením z 30. marca 2020 č. k. 9Co/112/2019-324 zrušil rozsudok okresného súdu zo 17. decembra 2018 č. k. 5C/124/2015-282 a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Svoje rozhodnutie odôvodnil potrebou vykonať opätovne dokazovanie a zamerať sa na zistenie, či v danom prípade boli splnené všetky podmienky stanovené kumulatívne v zmysle zákona č. 514/2003 Z. z. pre priznanie nároku žalobkyne v uplatnenej výške, teda či je daná príčinná súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom katastrálneho úradu a výškou žalobkyňou uplatnenej škody. Pri skúmaní príčinnej súvislosti bolo potrebné zodpovedať otázku, či je v danom prípade preukázaný sled relevantných príčin a následkov, ktoré odôvodňujú zmenšenie majetku žalobkyne v uplatnenej výške. Vzťah príčiny a následku pritom musí byť priamy a bezprostredný, nestačí, že bude sprostredkovaný.

2. Okresný súd Rožňava rozsudkom z 8. decembra 2020 č. k. 5C/124/2015-427 uložil žalovanej

povinnosť zaplatiť žalobkyni 1 155.000 eur a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol. Priznal žalobkyni náhradu trov konania voči žalovanej v rozsahu 80 % a štátu v rozsahu 20 %. Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že vlastníkom nehnuteľností zapísaných na liste vlastníctva č. XXXX k. ú. Q. zostala žalobkyňa, vlastnícke právo mu zostalo zachované. Podľa znaleckého posudku P. Z. Q. O. č. 155/2011 všeobecná hodnota nehnuteľností ku dňu 20. septembra 2011 bola určená sumou 845.000 eur. Túto všeobecnú hodnotu nehnuteľností súd považoval za aktuálnu všeobecnú hodnotu nehnuteľností aj ku dňu 31. mája 2012, t. j. ku dňu, dokedy mala byť uzavretá budúca Kúpna zmluva, nakoľko tento znalecký posudok odzrkadľoval stav nehnuteľností v tomto čase, nehnuteľnosti boli bez tiarch. V priebehu súdneho konania bol vyhotovený znalecký posudok č. 228/2013 P. Z. O., ktorým posudkom ku dňu 24. júna 2013 (ku dňu uzavretia kúpnopredajnej zmluvy medzi žalobkyňou a tretím subjektom SLAVIA STEEL a. s.), bola určená všeobecná hodnota nehnuteľností vedených na liste vlastníctva č. XXXX, k. ú. Q. sumou 794.000 eur, pričom k tomuto dňu už bolo zriadené záložné právo na nehnuteľnosti, preto všeobecná hodnota nehnuteľností sa znížila oproti všeobecnej hodnote nehnuteľností uvedenej v znaleckom posudku č. 155/2011. Vzhľadom na to, že žalobkyňa po zrušení Zmluvy o budúcej zmluve zostala vlastníkom nehnuteľností zapísaných na liste vlastníctva č. XXXX, k. ú. Q. Ž., ušlý zisk na strane žalobkyne vzniknutý v dôsledku nezrealizovaného obchodu s obchodnou spoločnosťou DSC, a. s. predstavoval rozdiel medzi všeobecnou hodnotou nehnuteľností v čase zrušenia zmluvy vychádzajúc zo znaleckého posudku č. 155/2011 P. Z. O. a dohodnutou kúpnu cenou v Zmluve o budúcej kúpnej zmluve, sumou 2 000.000 eur. Súd dospel k záveru, že boli splnené predpoklady zodpovednosti žalovanej za ušlý zisk vzniknutý na strane žalobkyne v priamej príčinnej súvislosti s nesprávnym úradným postupom Správy katastra Rožňava v zmysle zákona č. 514/2003 Z. z. a zaviazal žalovanú k zaplateniu 1 155.000 eur. Žalobkyňa výšku ušlého zisku vyčíslila ako rozdiel medzi dohodnutou kúpnu cenou 2 000.000 eur a sumou 720.000 eur, kúpnu cenou, za ktorú nehnuteľnosti predala spoločnosti SLAVIA STEEL s. r. o. Súd bol toho názoru, že ušlý zisk žalobkyne vznikol už ku dňu 31. mája 2012, kedy došlo k zrušeniu Zmluvy o budúcej zmluve, v dôsledku ktorej nedošlo k uzavretiu budúcej kúpnej zmluvy v dôsledku nesprávneho úradného postupu Správy katastra Rožňava, preto ušlý zisk na strane žalobkyne spočíval v rozdieli medzi dohodnutou kúpnu cenou v zmluve o budúcej zmluve vo výške 2 000.000 eur a všeobecnou hodnotou nehnuteľností v sume 845.000 eur určenou podľa znaleckého posudku P. Z. O. číslo 155/2011 zo dňa 20. septembra 2011, ktorý rozdiel predstavoval 1 155.000 eur. Súd žalobe o zaplatenie 1 155.000 eur vyhovel a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol. Výrok o náhrade trov konania medzi stranami sporu sa opieral o ustanovenie § 259 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“).

3. Krajský súd v Košiciach (ďalej len „odvolací súd“ alebo „krajský súd“) rozsudkom z 29. júna 2022 č. k. 9Co/90/2021-501 zmenil rozsudok v jeho vyhovujúcom výroku tak, že žalobu zamietol, žalovanej priznal nárok na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania v celom rozsahu a štátu priznal nárok na náhradu trov konania voči žalobkyni v plnom rozsahu. Odvolací súd sa nestotožnil so záverom súdu prvej inštalácie, že k súčasnemu (kumulatívne) splneniu podmienok vzniku zodpovednosti štátu za nesprávny úradný postup v predmetnej veci došlo. Žalobkyňou tvrdený nesprávny úradný postup Správy katastra Rožňava možno považovať za postup priečiaci sa zákonu zapísaním poznámky o začatí súdneho konania, na druhej strane ale nemožno prehliadať, že tento postup by mohol mať za následok vznik zodpovednosti podľa zákona č. 514/2003 Z. z. len vo vzťahu k takému ušlému zisku, ktorý by bol priamo a nesprostredkovaným spôsobený práve (iba) týmto nesprávnym úradným postupom. Žalobkyňa sa v prejednávanej veci domáhala náhrady škody predstavujúcej rozdiel medzi dohodnutou kúpnu cenou v zmluve o budúcej kúpnej zmluve a dohodnutou kúpnu cenou v kúpnej zmluve uzatvorenej s obchodnou spoločnosťou SLAVIA STEEL s. r. o. Plnenie, ktorého sa žalobkyňa v konaní domáhala titulom ušlého zisku ale nepredstavovalo jeho majetkovú ujmu spôsobenú nesprávnym úradným postupom Správy katastra Rožňava. Majetok žalobkyne sa nerozmnožil v dôsledku prípadného nesprávneho úradného postupu správy katastra, ale v dôsledku odstúpenia obchodného partnera žalobkyne obchodnej spoločnosti DSC a. s. od zmluvy. Dôvodom odstúpenia obchodnej spoločnosti DSC a. s. bolo zistenie, že ohľadom nehnuteľností zapísaných na LV č. XXXX, k. ú. Q., ktoré mali byť predmetom kúpy sa vedie súdne konanie o odporovateľnosť právneho úkonu a ako vyplývalo z ich vyjadrenia zo dňa 2. decembra 2016 nemali záujem kupovať nehnuteľnosti, ktoré by mohli byť

predmetom akéhokolvek súdneho sporu, pričom bolo nesporné, že nehnuteľnosti zapísané na LV č. XXXX, k. ú. Q. boli predmetom sporu o odporovateľnosť právneho úkonu, v ktorom žalobkyňa vystupovala ako žalovaný. Poznámka zapísaná na LV č. XXXX k. ú. Q. mala len informatívny charakter, a teda nemohla obmedzovať a ani neobmedzovala žalobcu v nakladaní s nehnuteľnosťou. Poznámky informatívneho charakteru nemajú žiadne právne následky. Nesprávny bol preto záver súdu prvej inštancie, že jediným dôvodom zrušenia zmluvy o budúcej zmluve a neuzavretia budúcej kúpnej zmluvy v dohodnutej lehote bola existujúca poznámka na LV č. XXXX k. ú. Q.. Z vyššie uvedeného vyplývalo, že žalobkyňa v konaní nepreukázala existenciu príčinnej súvislosti medzi nesprávnym úradným postupom správy katastra a prípadnou majetkovou ujmov. Atribútom príčinnej súvislosti je totiž „priamosť“ pôsobenia príčiny a následku, pri ktorej príčina priamo (bezprostredne) predchádza následku a vyvoláva ho. V danom prípade však tomu tak nie je. Vzťah príčiny - nesprávny úradný postup a následok - vznik ujmy nie je priamy, bezprostredný a v danom prípade bol iba sprostredkovaný. Keďže podmienky vzniku zodpovednosti za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom sú stanovené kumulatívne a v prípade nesplnenia čo i len jednej z nich nie je daná táto zodpovednosť, preto odvolací súd dospel k záveru, že odvolanie žalovanej bolo dôvodné. Vzhľadom na to, že v danej veci neboli splnené podmienky pre zodpovednosť žalovanej za škodu odvolací súd postupom podľa § 388 CSP napadnutý rozsudok zmenil a žalobu v celom rozsahu zamietol. O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 v spojení s § 396 ods. 2 CSP.

4. Proti rozsudku odvolacieho súdu podala žalobkyňa dovolanie (ďalej ako „dovolateľka“), ktoré odôvodnila ustanovením § 420 písm. f) CSP, tým že došlo k porušeniu práva na spravodlivé súdne konanie, keďže v merite veci rozhodol bez nariadenia pojednávania napriek tomu, že skutkovú otázku kauzálneho nexusu medzi nesprávnym úradným postupom Správny katastra Rožňava a vznikom škody, ustálil odlišným spôsobom než okresný súd, čím v rozpore s pravidlami vyplývajúcimi z CSP sa odklonil od rozhodnutia okresného súdu (v rozsahu ním ustáleného skutkového deja danej veci). Dovolateľka má za to, že odvolací súd nemôže v rozpore so skutkovým záverom súdu prvej inštancie dospieť k vnútornému presvedčeniu o nedostatku príčinnej súvislosti medzi nesprávnym úradným postupom a vznikom škody a z tohto dôvodu zamietnuť žalobu, bez toho, aby v potrebnom rozsahu na pojednávaní zopakoval dokazovanie. Jeho povinnosťou je v takom prípade vytvoriť procesný priestor pre žalobkyňu vyjadriť svoje stanovisko k prípadnému odlišnému skutkovému posúdeniu jej veci. Odvolací súd nemôže prehodnotením dokazovania, ktoré vykonal súd prvej inštancie odlišne posúdiť skutkový stav pojednávanej veci. Táto zásada vyplýva z princípu neúplnej apelácie. Výnimku z tejto zásady predstavuje prípad, v ktorom odvolací súd dokazovanie v potrebnom rozsahu zopakuje. Urobí tak v prípade, ak má odvolací súd za to, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam. Ak sa má vykonať pred odvolacím súdom dokazovanie je potrebné nariadiť pojednávanie. Z hľadiska skutkového stavu možno uviesť, že pokiaľ odvolací súd vychádzal z iných skutkových záverov ako súd prvej inštancie musí jeho rozhodnutiu predchádzať pojednávaním na ktorom sa zopakujú dôkazy alebo sa dokazovanie doplní vykonaním ďalších dôkazov. Z obsahu napadnutého rozsudku bolo zrejmé, že krajský súd dospel k odlišnému skutkovému stavu (neexistencia príčinnej súvislosti) ako okresný súd (kauzálna väzba medzi protiprávnym konaním a vznikom škody) a od jeho skutkových záverov sa odklonil, nenariadil pojednávanie a nezopakoval dokazovanie v potrebnom rozsahu. Namiesto nariadenia pojednávania iba oznámil verejné vyhlásenie napadnutého rozsudku. Odvolací súd pred vydaním konečného rozhodnutia postupoval v rozpore s ustanoveniami § 383, § 384 ods. 1, § 385 ods. 1 CSP. Krajský súd rozhodol o zamietnutí žaloby ex offio bez toho, aby sa mohla vyjadriť k možnosti zamietnutia jej žaloby z uvedeného dôvodu, pričom ani po náležitej bdelosti nemohla predpokladať, že si krajský súd uplatní svoju právomoc v rozpore s CSP a rozhodne v jej neprospech. Namietané skutočnosti sa prelínajú s vadou postupu krajského súdu a ide o tzv. prekvapivé rozhodnutie, o ktoré ide vtedy ak všeobecný súd založí svoje rozhodnutie vo veci na iných, zásadne odlišných záveroch ako inštančne nižší súd, pričom zároveň strane konania neumožní vyjadriť sa k týmto odlišným záverom, teda keď strana nemá možnosť argumentovať prípadne predkladať nové dôkazné prostriedky, ktoré sa z hľadiska doterajších skutkových a právnych záverov nižšieho súdu nejavili ako významné. Dovolateľka navrhla, aby dovolací súd postupom podľa § 449 ods. 1 CSP rozsudok krajského súdu zrušil a podľa § 450 CSP vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie.

4.1. Žalovaná sa k dovolaniu vyjadrila a navrhla, aby dovolací súd dovolanie žalobkyne odmietol ako neprípustné.

5. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), dospel k záveru, že dovolanie je prípustné i dôvodné, a preto treba rozhodnutie odvolacieho súdu zrušiť.

6. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

7. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolaťel' uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

8. Žalobkyňa prípustnosť dovolania vyvodzovala z § 420 písm. f) CSP, tým že odvolací súd nemôže v rozpore so skutkovým záverom súdu prvej inštancie dospieť k vnútornému presvedčeniu o nedostatku príčinnej súvislosti medzi nesprávnym úradným postupom a vznikom škody a z tohto dôvodu zamietnuť žalobu, bez toho, aby v potrebnom rozsahu na pojednávaní zopakoval dokazovanie.

9. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP, sú a) zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b) nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia.

10. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle citovaného ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

11. Odvolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie okrem prípadov, ak dokazovanie zopakuje alebo doplní (§ 383 CSP). Ak má odvolací súd za to, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, dokazovanie v potrebnom rozsahu zopakuje sám (§ 384 ods. 1 CSP). Na prejednanie odvolania nariadi odvolací súd pojednávanie vždy, ak je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie alebo to vyžaduje dôležitý verejný záujem (§ 385 ods. 1 CSP).

12. Z vyššie citovaných ustanovení vyplýva, že ak odvolací súd v rámci preskúmania rozhodnutia súdu prvej inštancie dôjde k záveru, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, dokazovanie vykonané súdom prvej inštancie zopakuje. Uvedená povinnosť odvolacieho súdu vyplýva z princípu priamosti, ktorý v tomto prípade znamená, že odvolací súd nemôže dôkazy vykonané súdom prvej inštancie sám len prehodnotiť. O nové hodnotenie dôkazov ide tam, kde má odvolací súd iný názor na spoľahlivosť dôkazného prostriedku. Zároveň, ak chce odvolací súd vstúpiť do procesu modifikácie skutkového stavu, na ktorom je rozhodnutie súdu prvej inštancie založené, obligatórne musí byť nariadené odvolacie pojednávanie (Števíček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2016, s. 1279, 1287).

13. Odvolací súd je ako riadny opravný súd súčasne aj skutkovým súdom. Úvahy odvolacieho súdu o

správnosti skutkových záverov súdu prvej inštancie sú však značne obmedzené, pretože v zásade je viazaný skutkovým stavom zisteným súdom prvej inštancie. V prípade pochybností o jeho správnosti má možnosť dospieť k iným skutkovým záverom, ak tieto vyplývajú z poznatkov, ktoré odvolací súd získal tak, že opakovane dokazoval skutkový stav súdom prvej inštancie alebo vykonal nové dôkazy. Podmienenie zmeny skutkových záverov ustálených súdom prvej inštancie opakováním alebo vykonaním nových dôkazov vyplýva z požiadavky rešpektovať zásadu priamosti a ústnosti civilného konania, ktorá má pre odvolacie konanie rovnaký význam a následky, ako pre súd prvej inštancie. Zásada priamosti je dôležitá nielen pre zisťovanie skutkového základu rozhodnutia, ale aj pre odchýlenie sa od skutkových zistení súdu prvej inštancie. Pri opakovaní a doplnení dokazovania je uvedená zásada oproti konaniu pred súdom prvej inštancie ešte sprísnená, pričom pre opakovanie dôkazov platia tie isté procesné postupy ako pri vykonávaní pôvodného dôkazu (rozhodnutie najvyššieho súdu z 26. septembra 2018 sp. zn. 4Cdo/98/2017).

14. V posudzovanej veci dospel súd prvej inštancie k záveru, že žalobkyňou uplatnený nárok vo výške 1 155.000 eur titulom náhrady škody je dôvodný. Postupom správy katastra Rožňava o zápise poznámky na LV č. XXXX k. ú. Q. došlo k nesprávnemu úradnému postupu spočívajúcemu v zápise poznámky o začatí súdneho konania v právnej veci žalobcu Transfactor Slovakia a. s. Z obsahu poznámky nebol zrejmý predmet súdneho konania, preto bola spôsobilá vytvoriť klamlivé zdanie, čo sa týka nehnuteľnosti alebo práva k nehnuteľnostiam vo vlastníctve žalobcu. Aj napriek tomu, že zápis informatívnej poznámky síce neovplyvnil možnosť prevodu nehnuteľnosti, bola spôsobilá poškodiť žalobcu na jeho právach v súvislosti s dohodnutým obsahom zmluvy o budúcej zmluve. Budúci kupujúci si totiž vymienil, že obsah LV č. XXXX k. ú. Q. v čase uzavretia budúcej kúpnej zmluvy bude zodpovedať stavu v čase uzatvorenia zmluvy o budúcej zmluve, čo odôvodnil tým, že nemal záujem o kúpu nehnuteľnosti, o ktoré sa viedol súdny spor. V danom prípade bola daná aj príčinná súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom príslušného orgánu a škodou vzniknutou žalobcovi. Budúci kupujúci v súlade s článkom 9 ods. I. zmluvy o budúcej zmluve pristúpil k zrušeniu tejto zmluvy z dôvodu, že na príslušnom LV bola ku dňu 31. mája 2012 vedená poznámka, ktorej výmazu sa žalobkyňa domáhala. V dôsledku tohto zrušenia zmluvy došlo k zániku práv a povinností zo zmluvy vyplývajúcich. Podľa názoru súdu prvej inštancie v priamej príčinnej súvislosti so zrušením zmluvy o budúcej zmluve nedošlo k uzavretiu samotnej budúcej kúpnej zmluvy. Budúci kupujúci bol pripravený prvý plniť prvú časť dohodnutej kúpnej ceny aj zložil do notárskej úschovy, avšak po preverení, že poznámka je naďalej uvedená na príslušnom LV, požiadal notárku dňa 30. mája 2012 o vrátenie peňažnej sumy zloženej do notárskej úschovy dňa 29. mája 2012, ktorej žiadosti notárka vyhovel. Jediným dôvodom zrušenia zmluvy o budúcej zmluve zo strany budúceho kupujúceho a neuzavretia samotnej budúcej kúpnej zmluvy v dohodnutej lehote do 31. mája 2012 bola existencia poznámky na LV č. XXXX k. ú. Q.. Práve v dôsledku toho došlo aj k vzniku majetkovej ujmy v podobe ušlého zisku na strane žalobcu, čím bol naplnený aj posledný zo zákonných predpokladov priznania nároku.

14.1. Odvolací súd však rozhodnutie súdu prvej inštancie v celom rozsahu zmenil tak, že žalobu zamietol z dôvodu, že dospel k odlišnému skutkovému stavu (neexistencia príčinnej súvislosti) ako okresný súd (kauzálna väzba medzi protiprávnym konaním a vznikom škody) a od jeho skutkových záverov sa odklonil, nenariadil pojednávanie a nezopakoval dokazovanie v potrebnom rozsahu. Namiesto nariadenia pojednávania, iba oznámil verejné vyhlásenie napadnutého rozsudku. V bode 17. napadnutého rozhodnutia uviedol, že je toho názoru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie nemožno považovať za správne, nakoľko súd pri rozhodovaní vychádzal z nesprávneho skutkového záveru, a to že k vzniku ušlého zisku na strane žalobkyne došlo v priamej súvislosti s nesprávnym úradným postupom Správny katastra Rožňava.

14.2. Najvyšší súd má za to, že pri zmene rozhodnutia súdu prvej inštancie z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia súdom prvej inštancie (pri posudzovaní rovnakého skutkového stavu) zopakovanie dokazovania potrebné nie je. Avšak ak po preskúmaní rozhodnutia súdu prvej inštancie dôjde odvolací súd k záveru, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, dokazovanie vykonané prvoinstančným súdom zopakuje. Táto povinnosť odvolacieho súdu vyplýva z princípu priamosti, ktorý v tomto prípade znamená, že odvolací súd nemôže dôkazy vykonané

súdom prvej inštancie sám len prehodnotiť. Ak sa odvolací súd odchyľli od skutkového stavu zisteného súdom prvého stupňa bez toho, aby rešpektoval povinnosť opakovania alebo doplnenia dokazovania, zasiahol by do ústavne zaručeného práva účastníka konania na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, do obsahu ktorého patrí aj to, že odvolací súd sa môže odchyľiť od skutkového stavu zisteného prvostupňovým súdom len po doplnení alebo opakovaní dokazovania, ktorého výsledky oprávnenému súdu umožnia vlastné, prípadne aj odlišné hodnotenie dôkazov.

15. Z obsahu spisu je zrejmé, že odvolací súd, hoci dospel k odlišným skutkovým zisteniam ako súd prvej inštancie a od jeho skutkových zistení sa odchyľil a inak posúdil otázku (ne)existencie príčinnej súvislosti, nenariadil vo veci pojednávanie a nevykonal potrebné dokazovanie (zopakovanie alebo doplnenie). Odvolací súd tak pred vydaním konečného rozhodnutia postupoval v rozpore s § 383, § 384 ods. 1, § 385 ods. 1 CSP a tiež s ustálenou rozhodovacou praxou najvyššieho súdu (pozri napr. sp. zn. 5Cdo/131/2009, 7Cdo/110/2018) a ústavného súdu (sp. zn. II. ÚS 400/2009, II. ÚS 506/2013). Týmto nesprávnym procesným postupom znemožnil žalobkyni, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f) CSP.

16. Skutočnosť, že v konaní došlo k procesnej vade podľa § 420 písm. f) CSP je okolnosťou, pre ktorú musí dovolací súd napadnuté rozhodnutie zrušiť, pretože rozhodnutie vydané v konaní postihnutom tak závažnou procesnou vadou nemôže byť považované za správne. Dovolací súd preto rozhodnutie odvolacieho súdu zrušil (§ 449 ods. 1 CSP) a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 450 CSP).

17. V novom rozhodnutí odvolací súd rozhodne znova o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP).

18. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.